

Sørensen, Weikop, Bertel Dahlgaard og Helge Madsen). Betænkning (B. sp. 1285) afgivet $\frac{27}{3}$. (Ordfører: Himmelstrup). 2. beh. $\frac{28}{3}$ (F. sp. 4159). 3. beh. $\frac{28}{3}$ (F. sp. 4182). *Oversendt til landstinget.*

I den nye grundlovs § 55 hedder det: „Ved lov bestemmes, at folketinget vælger en eller to personer, der ikke er medlemmer af folketinget, til at have indseende med statens civile og militære forvaltning.“ Paragraffen gennemførtes på rigsdagen i den form, forfatningskommissionen havde givet den, bortset fra at der oprindelig stod „rigsdagen“ i stedet for „folketinget“.

Forfatningskommissionen udarbejdede selv et „forslag til lov om rigsdagens ombudsmand“ med tilhørende bemærkninger, og dette lovforslag blev efter grundlovsforslagets fremsættelse forelagt folketinget af *justitsministeren*, der i sin fremsættelsestale bl. a. sagde:

„Baggrunden for forfatningskommissionens overvejelser har været ønsket om at *styrke borgernes retsstilling overfor administrationen.*

De nuværende garantier for den rette varetagelse af statens civile og militære forvaltning kan stort set opdeles i to grupper. For det første har vi regler om *det tjenstlige og strafferetlige ansvar*, hvorunder forvaltningen udøver sin virksomhed. Det drejer sig om reglerne i tjenstemandslovens § 18 om disciplinære straffe og i straffelovens kapitel 16 om forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv. Hertil kommer for ministrenes vedkommende grundlovens bestemmelser om *rigsretsansvaret* samt deres politiske ansvar overfor rigsdagen for deres administration.

For det andet har vi den garanti, som består i, at den enkelte borger kan søge sin ret enten derved, at han *påklager sin sag til administrationen*, som regel til en overordnet myndighed og i sidste instans til vedkommende minister, eller ved at forelægge sin sag for domstolene.

Nu er det imidlertid gjort gældende, at disse bestående retlige garantier ikke er tilstrækkelig virkningsfulde.

Man har således, forsåvidt angår den førstnævnte gruppe, anført, at der yderst sjældent bliver tale om at gøre ansvar gældende overfor en tjenestemand, og at ansvar endnu sjældnere gøres gældende overfor en minister. Særlig vedrørende ministrenes politiske ansvar hævdes det, at det ofte beror på en ren tilfældighed, om et administrativt anliggende bliver fremdraget på rigsdagen, og i alle tilfælde vil en rigsdagsdebat om et sådant anliggende yderst sjældent få konsekvenser for den pågældende minister.

Den administrative klageadgang skønnes heller ikke tilfredsstillende for borgeren, idet administrationen her kontrollerer sig